

Az iskolai könyvtár gyűjtőköri szabályzata

I. A könyvtár gyűjtőkörét meghatározó tényezők

1.1 Az iskola és a könyvtár tárgyi és személyi feltételei

A dorogi Eötvös József Általános Iskola 1985 októberében kezdte meg működését. Az iskolai könyvtár a városi könyvtár által adományozott könyvekből kezdte építeni az állományát. Az iskolai könyvtár állományának nagy része a Könyvtárellátóval kötött szerződés alapján, ill. vásárlás alapján gyarapodik. A beszerzési keretet az iskolai költségvetésben tervezzük évenként.

A könyvtár egy osztályteremnyi helyiségben működik, alapterülete 49,52 m².

A könyvtárban egy főállású könyvtáros dolgozik.

1.2 Az iskola alapfeladatai /alapító okirat/

Az általános iskoláskorú tanköteles gyermekeknek alapfokú ismereteket nyújtó oktatás, amelynek célja a középfokú oktatásra való felkészítés.

A tanulók részére a napközis foglalkoztatás, iskolai étkeztetés.

Az évfolyamok száma: I. – VIII.

II. Az iskolai könyvtár feladata

Az iskolai könyvtár az oktató-nevelő munka eszköztára, szellemi bázisa. Feladata a tanítási órák anyagához igazodó állomány létrehozása, amely alkalmazható az órai anyag szemléltetésére, az iskolai feladatok megoldásához segítséget nyújt, ill. az iskolán kívüli szakköri, versenyre való felkészülést, munkát hatékonyan segíti.

A szakszerűen fejlesztett gyűjtemény, az erre épülő saját és más könyvtár által nyújtott szolgáltatásoknak biztosítania kell:

- a tanítás-tanulás folyamatában jelentkező szaktanári-tanulói igények teljesíthetőségét,
- a könyvtárpedagógiai program megvalósíthatóságát.

Az iskolai könyvtár alapfeladata /MKM 16/1998./

1. gyűjteményének folyamatos fejlesztése, feltárása, gondozása és rendelkezésre bocsátása
2. tájékoztatás nyújtása a dokumentumokról és szolgáltatásokról
3. tanórai foglalkozások tartása
4. az egyéni és csoportos helyben használat biztosítása
5. a könyvtári dokumentumok kölcsönzése (tankönyvek, segédkönyvek is)

Az iskolai könyvtár kiegészítő feladatai

1. a tanórán kívüli foglalkozások tartása
2. dokumentumok másolása, új dokumentumok létrehozása
3. számítógépes informatikai szolgáltatások biztosítása
4. tájékoztatás nyújtása más könyvtárak dokumentumairól, szolgáltatásairól
5. részvétel a könyvtárak közötti dokumentum- és információcserében

III. Az iskolai könyvtár gyűjtőköre

1. A főgyűjtőkör

Az iskolai könyvtár az adott iskolatípusnak megfelelő nevelési-oktatási célokat szolgáló dokumentumok gyűjtése:

- kézi- és segédkönyvek
- a helyi tantervben megjelölt kötelező és ajánlott olvasmányok
- tankönyvek, oktatási segédletek
- oktatást kiegészítő irodalom

A mellékgyűjtőkör

A tananyagon túlmutató ismeretszerzés segítését célzó dokumentumok egyéni érdeklődés, művelődés segítésére.

2. A főgyűjtőkör területei

Könyvek

- az oktatásban szükséges, illetve a könyvtári tájékoztatást segítő általános és szaklexikonok, általános enciklopédiák, az egyes tudományágak gyűjteményes munkái, történetei, évkönyvek, címtárak, almanachok, egy- és kétnyelvű szótárak, atlaszok, kronológiák, bibliográfiák, repertóriumok, a könyvtári munka szakmai, módszertani segédletei
- iskolai tantervek, tankönyvek, tanári segédkönyvek, munkafüzetek, feladatlapok
- pályaválasztási útmutatók
- házi és ajánlott olvasmányok
- ismeretközlő irodalom, amely munkaeszközként felhasználható
- gyűjteményes szépirodalmi művek, antológiák, szöveggyűjtemények
- iskolai ünnepségekhez, tanulmányi versenyekhez, vetélkedőkhöz, pályázatokhoz szükséges dokumentumok
- helytörténeti kiadványok
- az iskola történetével, életével, névadójával kapcsolatos dokumentumok
- a pedagógusok ön- és továbbképzéséhez szükséges alapvető és a felkészülést elősegítő pedagógiai szakirodalom és háttértudományai

Periodikumok

- pedagógiai és módszertani folyóiratok
- könyvtáros szakmai folyóirat
- az idegen nyelvek oktatását segítő periodika
- a tananyaghoz kapcsolódó, rendszeresen felhasználható tudományos és művészeti folyóiratok
- a helyi tantervben javasolt gyermek- és ifjúsági lapok

Kéziratok

- pályázati anyagok, vetélkedők, ünnepségek forgatókönyvei

AV információhordozók

- taneszközként szereplő AV dokumentumok, a helyi tanterv megvalósításához szükséges AV dokumentumok /szoftverek, CD-k is/

3. A mellégyűjtőkör területei

A nyomtatott és az AV dokumentumok közül:

- az iskola tanulói korcsoportjával foglalkozó, részletkérdéseket is tárgyaló felsőfokú szakirodalom
- az iskoláskor előtti képzés problémáival foglalkozó művek
- a tanult tantárgyakban való elmélyülést és az anyagon túlmutató tájékozódást segítő dokumentumok
- a tanítási órához közvetlenül vagy közvetve felhasználható információhordozók
- a középiskola oktatási segédletei közül tanterv, feladatgyűjtemények, példatárak, tesztek
- az egyéni művelődési, szórakozási igényeket szolgáló értékes szépirodalom

Az iskolai könyvtár gyűjtőköréből kizárt dokumentumok:

- egyetemi és főiskolai tankönyvek /kivéve, ha kézikönyvként is használhatóak/
- irodalmi, esztétikai szempontból kifogásolható, kizárólag szórakoztató olvasmányok
- értéktelen, csak szórakoztató AV dokumentumok

IV. Az iskolai könyvtár gyűjteményjellege

1. A gyűjtőkörbe tartozó dokumentumtípusok

1.1 Írásos, nyomtatott és kéziratos dokumentumok

- könyv
- tankönyv, módszertani segédanyag
- periodika: napilap, hetilap, folyóirat
- kisnyomtatvány, brosúra
- kotta
- kéziratok /pl. pályamunkák, pályázatok stb./

1.2 Képes dokumentumok

- kép: sajtókivágások, reprodukciók
- dia, transzparens, fényképek

1.3 Audiovizuális dokumentumok

- hangosított dia
- hanglemez, kazetta
- CD

1.4 Egyéb

- oktatócsomag
- szoftverek, CD-ROM

2. A gyűjtés szintje, mélysége

Az iskolai könyvtár erősen válogatva gyűjt, azaz teljességgel egyetlen tantárgy, szaktudomány irodalmát sem gyűjti. Figyelembe kell venni a gyűjtéskor az életkori sajátosságokat.

Az állományalakítás során arra kell törekedni, hogy a tananyaghoz kapcsolódó irodalom megfelelő válogatással tartalmilag teljes legyen.

Az általános iskolai könyvtárak gyűjtési területe alapszinten az ismeretek minden ágára kiterjed.

Kiemelten gyűjtendőek a helyi tantervben meghatározott házi és ajánlott olvasmányok, a munkáltató eszközként használatos művek. Gyűjteni kell a helytörténettel kapcsolatos kiadványokat, segédanyagokat.

Szépirodalmi műveknél a tananyagban szereplő írók, költők válogatott művei, antológiák, szöveggyűjtemények élveznek elsőbbséget.

3. Nyelvi elhatárolás

Az iskolában tanított nyelvek oktatásához felhasználható idegen nyelvű /német, angol/ segédletek, a nyelvtanulás szintjének megfelelő válogatott gyermekirodalom, periodika.

V. Részletes gyűjtési szabályok

ISMERETKÖZLŐ IRODALOM

Teljességgel kell gyűjteni az alapvizsga követelményeinek megfelelő alap- és középszintű irodalmat. Biztosítani kell a tantárgyi programokban meghatározott házi és ajánlott olvasmányokat, a munkáltató eszközként használatos dokumentumokat. Ennek /optimális/ példányszáma egy tanulócsoporthoz, azaz 26-30 darab.

A gyűjtés terjedelme, szintje és mélysége

- Kis-, közép- és nagyméretű alap- és középszintű általános lexikonok és általános enciklopédiák - *teljességgel*
- A tudományok, a kultúra, a hazai és az egyetemes művelődéstörténet
 - kis-, közép- és nagyméretű alapszintű elméleti és történeti összefoglalói – *teljességgel*
 - kis-, közép- és nagyméretű középszintű elméleti és történeti összefoglalói – *teljességre törekvően*
- A tananyaghoz közvetlenül kapcsolódó, a tudományok egészét vagy azok részterületeit bemutató
 - kis-, közép- és nagyméretű alapszintű szakirányú segédkönyvek – *teljességgel*
 - kis-, közép- és nagyméretű középszintű szakirányú segédkönyvek – *válogatva*
- A tantárgyak /szaktudományok/
 - alapszintű elméleti és történeti összefoglalói – *teljesség igényével*
 - középszintű elméleti és történeti összefoglalók – *válogatva*
- Munkáltató eszközként használatos művek
 - alapszintű ismeretközlő irodalom – *kiemelten, teljességgel*
 - középszintű ismeretközlő irodalom – *válogatva*
- A tanult tantárgyakban való elmélyülést és a tananyagon túlmutató tájékozódást kielégítő alap- és középszintű ismeretközlő irodalom – *erős válogatással*
- Érvényben levő általános iskolai tantervek, tankönyvek, munkafüzetek, feladatlapok – *teljesség igényével*

- Pályaválasztási útmutatók, felvételi követelményeket tartalmazó kiadványok – *teljességre törekvően*
- Dorog városára, ill. az adott környékre vonatkozó helyismereti, helytörténeti kiadványok – *válogatva*
- Az iskolatörténettel, az iskola életével, névadójával, ifjúsági szervezeteivel kapcsolatos nyomtatott dokumentumok - *teljességgel*

SZÉPIRODALOM

Teljességgel kell gyűjteni az alapvizsga követelményrendszerének megfeleltetett, a mikrotantervekben meghatározott antológiákat, házi és ajánlott olvasmányokat, népköltészeti irodalmat, nemzeti antológiákat, a nevelési program megvalósításához szükséges alkotásokat. Kívánatos példányszám ezekből is legalább egy-egy tanulócsoportnyi.

A gyűjtés terjedelme, szintje és mélysége

- Átfogó lírai, prózai és drámai antológiák a világ- és a magyar irodalom bemutatására – *teljesség igényével*
- Az általános iskola tananyagához kapcsolódó ajánlott és kötelező olvasmányok – *kiemelten, a teljesség igényével*
- A tananyag által meghatározott klasszikus és kortárs szerzők válogatott művei, gyűjteményes kötetei – *teljességgel*
- A magyar és külföldi népköltészetet és meseirodalmat reprezentáló antológiák, gyűjteményes kötetek – *teljességre törekvően*
- A kiemelkedő, de a tananyagban nem szereplő kortárs magyar és külföldi alkotók művei – *erős válogatással*
- Tematikus antológiák – *válogatva*
- Regényes életrajzok, történelmi regények – *erős válogatással*
- Gyermek- és ifjúsági regények, elbeszélés- és verses kötetek – *válogatással*
- Az iskolában tanított nyelvek oktatásához a nyelvtudás szintjének megfelelő olvasmányos irodalom – *erős válogatással*

PEDAGÓGIAI IRODALOM

Gyűjteni kell a pedagógiai és pszichológiai lexikonokat, enciklopédiákat, fogalomgyűjteményeket, szótárakat, összefoglalókat, dokumentumgyűjteményeket, esettanulmányokat. A pedagógiai programban meghatározott nevelési és oktatási célokhoz szükséges szakirodalmat, a tehetséggondozás és a felzárkóztatás módszertani irodalmát, a műveltségterületek módszertani segédkönyveit, segédleteit, a tanításon kívüli foglalkozások dokumentumait, az iskolával kapcsolatos statisztikai és jogi gyűjteményeket, oktatási intézmények tájékoztatóit, pályaválasztási útmutatókat, általános pedagógiai és tantárgymódszertani folyóiratokat kell gyűjteni.

Az iskola történetéről, névadójáról szóló irodalmat, kiadványokat teljességgel kell a könyvtárban gyűjteni.

KÖNYVTÁRI SZAKIRODALOM

Kiemelten kell gyűjteni:

- az általános iskola könyvtárhasználatához, a tájékoztató munkához szükséges kézi- és segédkönyveket

- a könyvtárügyi jogszabályokat
- a könyvtár-használattal módszertani segédleteit, a NAT-tal kapcsolatos irodalmat
- az iskolai könyvtárakra vonatkozó alapjegyzékeket

Válogatva kell gyűjteni:

- módszertani folyóiratokat
- elsőfokú általános bibliográfiákat, a fontosabb másodfokú bibliográfiákat, valamint szak- és tantárgyi bibliográfiákat
- a könyvtári feldolgozó munka segédleteit

HIVATALI SEGÉDKÖNYTÁR

Gyűjteni kell az iskola irányításához, igazgatásához, gazdálkodásához, ügyviteléhez, munkaügyéhez szükséges legfontosabb kézikönyveket, jogszabálygyűjteményeket, folyóiratokat, közlönyöket.

KÉZIRATOK

Gyűjteni kell az iskola pedagógiai dokumentációit, a pályázati munkákat (tanári, tanulói/, az iskolai rendezvények szövegekönyveit, forgatókönyveit, az iskolai újság és rádió dokumentációit.

PERIODIKA

Gyűjteni kell az alapvető pedagógiai folyóiratokat /az általános iskola típusának megfelelőket/, a módszertani folyóiratokat, könyvtáros szakmai folyóiratot, az idegen nyelvek elsajátítását segítő folyóiratokat, a tananyaghoz kapcsolódó tudományos és művészeti folyóiratokat és a helyi tantervben javasolt gyermek és ifjúsági lapokat, folyóiratokat.

KOTTAGYŰJTEMÉNY

Az ének-zenei oktatáshoz, az énekkar munkájához kapcsolódó énekes és hangszeres zenei művek kottáit kell gyűjteni.

AUDIOVIZUÁLIS GYŰJTEMÉNY

Gyűjteni kell az érvényes taneszköz alapjegyzékben szereplő AV dokumentumokat, a helyi tanterv oktatásához szükséges AV dokumentumokat, beleértve a számítógépes szoftvereket is.

VI. A műveltségterületek fontosabb dokumentumai

1. ANYANYELV ÉS IRODALOM

- általános és szaklexikonok, enciklopédiák
- irodalomtörténeti összefoglalók
- közmondások és szólások gyűjteménye
- adattárak
- nyelvtani kézikönyvek
- etimológiai, értelmező, helyesírási, szinonimaszótárak
- kifejezés-gyűjtemények
- nyelvművelő segédkönyvek
- nyelvtani gyakorlókönyvek
- nyelvi játékok könyvei

- verselemzési gyűjtemények
- vers-, mese- és népköltészeti antológiák
- szemelvénygyűjtemények
- színháztörténet
- írás-, könyv- és könyvtártörténet
- szépirodalmi alpművek /magyar, egyetemes/
- kötelező és ajánlott olvasmányok
- sorozatok
- módszertani segédletek
- gyermekfolyóiratok
- AV dokumentumok

2. IDEGEN NYELVEK

- szótárak /kétnyelvű/
- kifejezés-gyűjtemények
- nyelvi tesztek
- nyelvkönyvek
- a tanult nyelv /angol, német/ kultúrtörténetébe tartozó fontosabb antológiák, szemelvénygyűjtemények
- AV dokumentumok

3. MATEMATIKA

- matematikai lexikonok, enciklopédiák
- matematikai összefoglalók, képlet- és feladatgyűjtemények, gyakorlókönyvek, fejtörők, rejtvények
- matematikatörténeti művek
- matematikai adattárak
- módszertani segédletek
- statisztikai zsebkönyvek
- szoftverek, multimédiás dokumentumok

4. EMBER ÉS TÁRSADALOM

- lexikonok, enciklopédiák
- adattárak, kronológiák
- atlaszok
- forrás- és szemelvénygyűjtemények
- módszertani segédletek
- napilapok, folyóiratok
- fogalomtárak
- helytörténeti dokumentumok, kiadványok
- monográfiák
- felvilágosító, tanácsadó, mentálhigiénés szakkönyvek
- ismeretterjesztő művek
- AV dokumentumok

5. EMBER ÉS TERMÉSZET

- lexikonok, enciklopédiák
- összefoglalók
- atlaszok
- feladatgyűjtemények

- állat-, növény-, ásványhatározók
- földrajzi, biológiai albumok
- természettudományos folyóiratok
- fizikai, kémiai képlet- és feladatgyűjtemények
- a fizika és a kémia történetével foglalkozó munkák
- módszertani segédletek
- természettudományi ismeretterjesztő művek
- AV dokumentumok

6. FÖLDÜNK ÉS KÖRNYEZETÜNK

- természettudományos lexikonok, enciklopédiák
- természettudományos összefoglalók, atlaszok, albumok, adattárak, évkönyvek
- természettudományos folyóiratok
- módszertani segédletek
- AV dokumentumok

7. MŰVÉSZETEK

- zenei, film, színházi, művészeti lexikonok, enciklopédiák
- összefoglaló munkák
- művészettörténeti munkák
- opera- és hangversenykalauzok
- kotta- és dalgyűjtemények
- művészeti albumok
- AV dokumentumok
- olvasógyakorlatok
- módszertani segédletek
- szakfolyóiratok

8. INFORMATIKA

- könyv- és könyvtárhasználati, könyvtártörténeti dokumentumok
- lexikonok, enciklopédiák, szótárak
- oktatókönyvek, feladatgyűjtemények
- játékprogramok
- gyakorlókönyvek
- adatbázisok
- szakfolyóiratok
- szoftverek

9. ÉLETVITEL ÉS GYAKORLATI ISMERETEK

- technikai lexikonok, szótárak, enciklopédiák
- összefoglalók
- technikatörténet
- szakkönyvek
- háztartási mindentudók
- pályaválasztási útmutatók, tanácsadók, AV dokumentumok
- munkavédelmi és KRESZ kiadványok
- ismeretközlő sorozatok
- szakfolyóiratok
- módszertani segédletek

10. TESTNEVELÉS ÉS SPORT

- sportlexikonok, enciklopédiák
- összefoglalók
- szabálykönyvek
- módszertani segédletek
- sporttörténeti munkák, olimpiatörténetek